

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

C. 13. Circa Ordinandorum scientiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

CAPVT XIII.

Circa Ordinandum scientiam.

PROBL. LXIV.

Defectus scientia ad Ordines requisita facit, & non facit ordinandum irregularem esse, ita ut nec ordinari possit, nec in recepto Ordine ministrare.

287
Facit irregularem esse.

EACIT irregularem esse. Quia Gelasius Papa c. 1. dist. 36. illiteratos ab Ordinibus repellit. Vnde qui prima Tonsura initiandus est, fidei rudimenta, legere (saltem vulgari lingua) & scribere scire debet. Qui minoribus Ordinibus, linguam Latinam. Qui Subdiaconatu, & Diaconatu, eam, quae ad suum Ordinem exercendum, pertinent. Qui Sacerdotio, scientiam Sacramentorum, ac Censuratum callere tenetur: iuxta Tridentinum sess. 23. c. 11. 13. & 14. Qui igitur praescripta scientia non pollet nec ordinari potest, nec in suscepto Ordine ministrare.

288
Non facit esse irregularem.

Non facit defectus scientiae esse irregularem. Quia Tridentinum solum praescribit, ordinandum ad hunc, vel illum gradum hac, vel illa scientia praeditum esse debere: nullam tamen ipsum, aut alij Canones adieciere Irregularitatem. Ita Sayr. de censur. l. 6. c. 13. n. 8. Henric. l. 1. c. 8. num. 11. lit. E. Reginald. l. 3. o. num. 36. Hugolin. de Irregul. c. 3. §. 1. Homobon. in exam. 4. c. 9. q. 72.

289
Vt dist. 36.

Ego autem crediderim, distinctione utendum, ut duas sententias oppositas conciliem. Si ordinandus, sit omnino illiteratus, ita ut officium in Ordine susceptum nequeat exercere, plane est ad Ordines inhabilis & consequenter irregularis, ut constat ex cap. Illiteratos, dist. 36. Deinde est contra ipsum ius naturale, prohibens, quem munus aliquod exercere, quod ignorat. Et hoc asserit e primae partis Auctores censuerim. Si vero adit aliqualis scientia sufficiens ad rite obeundum munus susceptum, licet non sit tanta, quantum Tridentinum requirit: non incurri Irregularitatem existimo: quia nec Tridentinum, nec ulli Canones scientiam hanc, aut illam in omnibus ordinandis praescribentes de Irregularitate subeunda gestere mentionem, Concilium (ex gr.) dicit initiandum prima Tonsura, fidei rudimenta scire oportere, & tamen Irregularis minime foret, si quis ignorans mysteria fidei, Tonsuram acciperet. Idem Tridentinum nullam scientiam in eligendis ad Episcopatum, & Presbyteratum praedefinit; & tamen si absque illa scientia quam Canones in Episcopis, aut Presbyteris exigunt ad Episcopatum, aut Presbyterium eligerentur, non fierent irregulares; quia haec Irregularitas non est expressa in iure. Ita etiam de aliis Ordinibus dicendum.

PROBL. LXV.

Episcopus potest, & non potest licite admittere ad Ordines cum, qui linguam Latinam non bene callent, sed est bona indole praeditus, unde speratur, ut postmodum necessaria ediscat.

SUppo Pontificem nullatenus dispensare posse per se, ut omnino illiteratus eos recipiat Ordines, qui ad exercitium scientiam requirunt: v. gr. cum eo, qui nescit legere, ut Ordines Lectoris, Exorcistae, aut Subdiaconi accipiat; quia horum Officium est legere Psalmos, ac Prophetias, Exorcismos recitare, Epistolam canere. Bene tamen posse dispensare per accidens, vel ad tempus cum omnino illiterato, ut ediscat, licet interim susceptum Ordinem exercere non valeat. Et cum eo, in quo defectus scientiae est contra Canones Ecclesiasticos. Legendus Nauar. c. 27. n. 205. Quod si verò, nunc Episcopus possit ad Ordines admittere eum, qui linguam Latinam non bene callens, ob docilitatem spem exhibet, quod postmodum opportuna ad Ordinem susceptum ediscat?

Hoc non potest Episcopus. Quia Tridentinum expresse postulat, ut ordinandus Latinam Linguam calleat. Sic Ledesm. c. 7. de Ord. concl. 4. Sanch. Leandr. trall. 6. d. 7. q. 4. Palaus tom. 4. tr. 27. p. 11. 8. n. 11.

Potest plane. Quia Tridentinum sess. 23. c. 11. dum limitat scientiam pro minoribus Ordinibus, subdit: *Nisi alius Episcopo expedire magis videbitur*. Ergo circa hoc Episcopis Concilium impendit potestatem. Praeterea quia attendendo finem praepcepti ab Ecclesia praescripti, sufficienter sit ei satis, cum ex bona ordinandi indole speratur, postmodum perficiendum circa scientiam ad receptum Ordinem exercendum necessariam. Ita Henric. l. 1. c. 8. n. 11. lit. E. Perez, Hostiens. & alij ab ipso citari. Rodrig. Peirin. Menoch. & alij, quos refert, & sequitur Diana p. 3. tr. 2. resol. 86. Marchin. tr. 1. p. 5. c. 1. n. 10. Tamburin. de iur. Abbat. tom. 2. d. 19. q. 2. num. 5.

Idem affirmarim. Quia quemadmodum magni ingenij Scholasticus non est à Doctoratus laurea repellendus etiam ante quinquennium, quando spes ediscendi manet, ut docet Menochius: ita non est ab ordinibus repellendus Clericus bonae indolis, & pro aetate docilis, etiam si Latina lingua non satis polleret. Quod maxime debere ab Episcoporum examinatoribus observari monuerim ad scrupulorum sedationem.

PROBL. LXVI.

Regularis potest, & non potest cum minori scientia, quam secularis, Ordinibus initiari.

Minime potest. Quia Tridentinum generaliter scientiam in ordinandis requirit Non potest gradui

Seccio II. De Ordine Problemata. 237

gradui proportionatam, nec de scientiâ quâ debeant Regulares pollere speciatim loquitur, vel distinguunt. Imo maiori scientia deberent informari Regulares, quia ad ministeria proximorum frequentius assumuntur, & si Monastico recessui sint additi, debent dexterius, quàm sæculares Clerici suis incumbere Ordinibus exercendis. Sic Ledesm. cap. 7. de Ordin. conclus. 4.

295 Potest quidem. Quia de Regulari verosimilius indicatur, propter Doctorem virorum societatem, in literis profuturum: quæ præsumptio in Regulari Clerico haud ita sæcure locum habet. Ita Glossa 9. Instructio, in cap. Legi, 1. 6. q. 1. Sylvest. Clericus 2. n. 1. Graff p. 2. de off. l. 3. c. 2. n. 24. Miranda Manual. Prælat. tom. 2. q. 8. a. 7. Barb. de off. & potest. Episc. alleg. 46. n. 14. Rodrig. de Regul. tom. 1. q. 24. a. 7. Maiol. l. 1. de Irregular. c. 31. n. 5. & 10. Henric. l. 10. cap. 16. & alij apud ipsum Menoch. Centuria 5. de arbit. Inductus 425. n. 58. & 59. adducens Turcemetam, Rebustum, Geminianum, & Innocentium. Marchin. tract. 1. part. 5. cap. 1. num. 9.

296 Equè probabile hoc esse reor in Regularibus, qui cum proximis diuersantur ob adductum fundamentum. At in Regularibus à proximorum ministerio abstractis reputo probabilius; quia hi Ordines non recipiunt ad curam animarum habendam sicuti Clerici sæculares regulariter: ergo tanta peritia non indigent. Vnde asseruimus, licere Episcopo sacris, imo Sacerdotio initiare Regularem, qui bene legit, & cantat, quamvis minus sit literatus: sic enim in aliorum societate, & pro officiis Religionis videtur idoneus Minister, & in edificandi commoratur schola. Legendus Ludou. de San Iuan q. 2. de Ord. a. 9. diff. 6.

PROBL. LXVII.

Regulares Ordinibus initiandi ab Episcopis, non à Prælatiis suis, non ab Episcopis debent examinari.

297 Debeant examinari ad Episcopos, non à suis Prælatiis citra scientiam necessariam ad suscipiendos. Quia Concilium Tridentinum sess. 23. c. 12. id præscribit, dum ait: Regulares quoque nec minori aetate, nec sine diligenti Episcoporum examine ordinentur, privilegiis quibuscumque quoad hoc penitus exclusis. Sic Vasq. in 3. p. 10. 3. d. 246. c. 6. n. 55. & alij, quos refert, Diana p. 2. tr. 16. resol. 31.

298 De peritia ad Ordines ineundos necessaria debent à propriis Prælatiis, non ab Episcopis examinari. Quia ad id Regulares privilegium obtinuerunt: Nam Eugenius IV. Monachis S. Benedicti Congregationis Italiae, Sixtus IV. PP. Prædicatoribus, Gregorius XIII. Religiosis nostræ Societatis Iesv concesserunt, ut absque prævio per Episcopum examine, aliquo ad Ordines reciperentur. Ita Ioannes de la Cruz in Epist. l. 2. c. 3. dub. 5. & docent Recentiores alij, qui apud Vasquez citantur, & probabile esse ait Ludou. de San Iuan de Ordin. question. 3. artic. 1. dub. 4.

Fargor hanc sententiam me etiam probabilem satis existimare, non solum ob privilegium memoratum, sed quia fortasse quis non ineptè Concilij verba interpretabitur, si dicat Episcopum debere diligens examen præmittere circa dimissoriarum relationem, an in eis asseratur sufficienti peritia ordinandum pollere, & an ipse verè sint dimissoria. Attamen quæstioni sic aptius respondeo: Potest quidem Episcopus Regularem ordinandum circa peritiam necessariam examinare: quia id patet ex Tridentini testimonio. Attamen ad id non tenetur: quia præterquam quod probabile est præfatum privilegium suum hodie obtinere vigorem: nullo ad privilegium respectu huiusmodi potest examen omittere; quia sufficit Episcopo, si ei constet de ordinandi peritia per Regularis Prælati literas dimissoriales. Nam si examinatori, ad quem ordinandum assolent remittere, credunt, cur non credendum Religionis Prælati, qui accuratius præmittere consueverunt examen, aut subditum apertius agnoscunt, num sit aptus ad Ordines suscipiendum. Vnde affirmarim, sine vilo scrupulo posse Episcopum dimissoriarum relationi fidem adhibere. Lège Diam ubi supra, mecum opinatum.

PROBL. LXVIII.

Qui ad Presbyteratum est admittendus, debet, & non debet tanta scientia polleere, quanta est ad Confessiones audiendas necessaria.

300 Debet quidem. Quia cum sit Sacerdos perfectus traditur ei potestas ad consecrandum, & mox ad absolendum à peccatis. Vnde Concilium Bracharense II. can. 10. definit ad Sacerdotium promouendos prius fore in iis, quæ ad scientiam Confessionis spectant, examinandos. Idque ex Tridentino sess. 23. cap. 11. videtur colligi dum præscribit, Sacerdotem instructum esse debere, ut & populum edocere, & Sacramenta ministrare valeat. Vnde videtur pars hæc suâ probabilitate non carere.

301 Minimè debet. Quia nullo id iure præcipitur Concilium enim Bracharense loquitur solum de illis, qui ad Sacerdotium promouentur simul cū animarum onere, ut constat ex annotationibus, quæ ante idem Concil. apponuntur. Tridentinum verò sess. 23. c. 15. decernit, nullum Sacerdotem etiam Regularem Confessiones sæcularium audire posse, nisi prius vt idoneus de scientiâ ab Episcopo approbetur. Ergo mens Concilij non fuit, ut qui pro Sacerdotio suscipiendo examinatur, etiam pro audiendis Confessionibus idoneus tunc Minister iudicaretur. Ita Marchin. tr. 1. p. 5. c. 1. n. 12. Rodrig. tom. 2. d. Regul. q. 24. a. 6. Vasq. d. 246. c. 6. Ludou. q. 2. art. 9. diff. 6. Dicastil. tr. 6. de Ord. d. 1. dub. 2. n. 332. & 333. Leand. tr. 6. d. 7. q. 8.

302 Hoc quidem indubiatum mihi, imò & communi Doctorem placito, quem vltus manifestè confirmat: alio enim modo periculum fit de Sacerdote ad Confessiones audiendas, quàm de Diacono ad Sacerdotium promouendo.